

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ว่าด้วยความเป็นมาและระบบการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ว่าด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความเป็นมาและระบบการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2502 และจัดตั้งเป็นทางการตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2505 มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานระดับบัณฑิตศึกษาทั้งหมดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยบัณฑิตวิทยาลัยทำหน้าที่ในด้านการบริการและประสานงาน กำหนดและควบคุมมาตรฐานการศึกษา ส่วนงานทางวิชาการนั้นให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละแผนกวิชา โดยในระยะแรกมีสาขาวิชาดังนี้

ปีการศึกษา 2506 มีแผนกวิชาที่เปิดสอนในชั้นบัณฑิตศึกษา 16 แผนกวิชา จำนวนนิสิตรวมทั้งหมด 185 คน

ต่อมาปีการศึกษา 2519 มีสาขาวิชาที่เปิดสอนในชั้นบัณฑิตวิทยาลัย 87 สาขาวิชา ดำเนินการเปิดสอนโดยแผนกวิชา 67 แผนกวิชา มี 2 แผนกวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีบัณฑิต คือ แผนกวิชาภาษาไทย และแผนกวิชาจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520: 60-69)

ปีการศึกษา 2528 มีนิสิตปริญญาโท 4,480 คน ประกาศนียบัตรบัณฑิต 191 คน และปริญญาเอก 46 คน รวม 4,717 คน สำหรับโปรแกรมการศึกษาทั้ง 3 หลักสูตร มีสาขาวิชาที่เปิดสอนทั้งหมด 132 สาขาวิชา เป็นหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต 11 สาขาวิชา ปริญญาโทบัณฑิต 98 สาขาวิชา และประกาศนียบัตร 23 สาขาวิชา สำหรับหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาอยู่ มีสาขาวิชาที่เปิดสอนแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ ที่เปิดทำการสอนในบัณฑิตศึกษาประจำคณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปีการศึกษา 2528)

รัฐศาสตร์	กฎหมาย	นิเทศศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	นิติศาสตร์
การปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สังคมวิทยา สังคมวิทยา เน้นหนักประชากรศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ (บริหารการคลัง)	พื้นฐานการศึกษา วิจัยการศึกษา สถิติการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ประถมศึกษา การสอนภาษาอังกฤษ การสอนภาษาไทย การสอนสังคมศึกษา การศึกษาคณิตศาสตร์ การศึกษาวิทยาศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา บริหารการศึกษา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จิตวิทยาการศึกษา โสตทัศนศึกษา การบริหารการพยาบาล อุดมศึกษา การศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาการปรึกษา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ การคำนวณ การบัญชีทั่วไป สถิติ	นิติศาสตร์
5	21	1	1	4	1

หลักสูตรการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอน 3 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สูงกว่าชั้นปริญญาบัณฑิต มุ่ง
ไปในทางสายอาชีพและสิ้นสุดในตัวเอง

2. หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สูงกว่าชั้นปริญญาบัณฑิต และ
ประกาศนียบัตรบัณฑิต

3. หลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สูงสุดของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตใช้เวลาในการศึกษาไม่ต่ำกว่า 4 ภาคการศึกษา และ
ไม่เกิน 10 ภาคการศึกษา มี 2 แผน คือ

แผน ก. ประกอบด้วยรายวิชาเรียนไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า
9 หน่วยกิต ทั้งนี้ รายวิชาที่ศึกษาและวิทยานิพนธ์รวมกันต้องไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน ข. ประกอบด้วยรายวิชาเรียนไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และมีการสอบรวบยอด
ไม่มีวิทยานิพนธ์ ในสาขาวิชาใดก็ตามที่เปิดสอนตามหลักสูตรแผน ก ไม่จำเป็นต้องเปิดสอนหลักสูตร
แผน ข แต่ถ้าสาขาวิชาใดเปิดสอนตามหลักสูตร แผน ข จะต้องมีการหลักสูตร แผน ก ให้นิสิตเลือก
ไว้ด้วย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย 2524: 5)

การวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการสอบรายวิชา มีลำดับชั้นและแต้มดังนี้

A = ดีมาก = 4 แต้ม

B = ดี = 3 แต้ม

C = พอใช้ = 2 แต้ม

D = อ่อน = 1 แต้ม

F = ตก = 0 แต้ม

ถ้าการวัดผลวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ นิสิตจะได้สัญลักษณ์ I ในกรณีต่อไปนี้

1. เจ็บป่วยในระหว่างการสอบ โดยมีใบรับรองแพทย์ และได้รับอนุมัติให้ลาป่วยได้

2. อาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าภาควิชาให้รอผล เนื่องจากนิสิตทำงานที่เป็นส่วนประกอบของวิชานั้นไม่สมบูรณ์

3. ขาดสอบโดย เหตุสุดวิสัย และคณบดีอนุมัติ

ผู้ที่ได้สัญลักษณ์ I จะต้องสอบหรือทำงานเพิ่มเติมให้เสร็จ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนรายงานผลการสอบได้ภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไป มิฉะนั้นจะ เปลี่ยนจาก I เป็น F โดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่นิสิตสอบรายวิชาบังคับได้ D และ F นิสิตจะต้องลงทะเบียนเข้าศึกษารายวิชานั้นซ้ำอีก

สำหรับผลการสอบวิทยานิพนธ์ กำหนดไว้ 4 ระดับ คือ

ดีมาก (Very Good)

ดี (Good)

ผ่าน (Pass)

ตก (Failure)

การขอลาพักการศึกษา

นิสิตที่ประสงค์จะลาพักการศึกษาจะต้อง เข้าศึกษาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา และได้เกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 โดยยื่นคำร้องที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ภายใน 6 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา ถ้าพ้นกำหนดดังกล่าวจะมีสิทธิ์ลาพักได้ก็ต่อเมื่อ

1. ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร
2. มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อกิจการอื่นใดที่บัณฑิตวิทยาลัยเห็น

สมควร

3. เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวติดต่อกันเกินกว่า 3 สัปดาห์ตามคำสั่งแพทย์
4. มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง อาจได้รับพิจารณาให้ลาพักได้

แต่ทั้งนี้ระยะเวลาที่ลาพักการศึกษานี้จะนับรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย เว้นแต่ลาพักตามข้อ 1 และจะต้องมีการชำระค่าธรรมเนียมการลาพักตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

การฟื้นฟูสภาพนิสิต

นิสิตจะฟื้นฟูสภาพการ เป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

1. นิสิตทดลองศึกษา เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรกจะต้องสอบได้แต้ม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.00 จึงจะ เปลี่ยนสภาพ เป็นนิสิตสามัญ มิฉะนั้นจะฟื้นฟูสภาพการ เป็นนิสิตทันที
2. นิสิตสามัญที่ได้แต้ม เฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 ในภาคการศึกษาแรก
3. นิสิตสามัญที่สอบได้แต้ม เฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3.00 เมื่อสิ้นภาคการศึกษาใด ๆ จะต้องทำแต้ม เฉลี่ยสะสมที่ได้ 3.00 ในเวลา 3 ภาคการศึกษาถัดไป
4. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรแล้ว แต่นิสิตยังได้แต้ม เฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.00 หรือยังสอบได้หน่วยกิตไม่ครบตามหลักสูตร
5. นิสิตที่ได้ผลการสอบวิทยานิพนธ์ ระดับ "ตก"
6. นิสิตที่สอบรวบยอดตกสองครั้ง
7. นิสิตที่มีได้เสนอวิทยานิพนธ์ในรูปเล่มสมบูรณ์ ในระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา หลังจากที่ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์เป็นสัญลักษณ์ "S" ครบตามจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรแล้ว
8. นิสิตที่มีได้ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ถือว่าพ้นจากสภาพนิสิต ยกเว้นในกรณีที่ฟื้นฟูสภาพนิสิตไม่เกิน 1 ภาคการศึกษา อาจขอคืนสภาพการ เป็นนิสิตได้เมื่อชำระค่าธรรมเนียมและได้รับอนุมัติจากคณบดี

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสถานภาพและปัญหาส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการ เรียนนั้น มีอยู่หลายตัวแปร ตัวแปรสถานภาพส่วนตัวก็เป็นหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ ตัวนั้น ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้ เช่น

ในปี พ.ศ. 2522 สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลทาง เศรษฐกิจและสังคมต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522: 19-20) พบว่า อายุของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา เมื่อสำเร็จ เป็นบัณฑิตและผลการศึกษาที่ใช้ในการสมัครมี

ความสัมพันธ์กับระดับคะแนน เฉลี่ย เมื่อสำเร็จ เป็นบัณฑิต เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2514: 55) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา กับอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ ($r = .147$) แสดงว่านิสิตอายุน้อย จะได้คะแนนสูง ต่อมา สุวิทย์ สมานมิตร (2515: 97) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษากรณีนักศึกษาคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า อายุ คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตแตกต่างกัน ในปี 2520 สุรเดช ปานาทกุล (2520: 49) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม ในครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ พบว่า อายุ มีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ และในปีเดียวกัน สัมพันธ์ พันธุ์พุกษ์ (2520: 105-106) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ เกี่ยวกับตัวแปรที่สัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา 3 ลักษณะ คือ สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา หลังกำหนดเวลา และการออกกลางคันหรือไม่สำเร็จการศึกษาพบว่า อายุ และคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษานักศึกษาบางคณะ

จิตรภาภา กุณฑบุตร (2523: 44) ได้ศึกษาสมการที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ อายุ คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และจากการวิจัยของ กฤษณีย์ อุทุมพร (2527: 57) พบว่า อายุ เกรดเฉลี่ยระดับปริญญาตรีเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังของบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ ของ ศศิธร แม้นสงวน (2520: 59-60) พบว่า อายุ รายได้ขณะที่ทำการศึกษาเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มได้ ในทำนองเดียวกัน นันทนา รัตนอาภา (2525: 117) ได้ทำการวิจัยพบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญในบางภาควิชา อายุ และเกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

แรนดอล์ฟ ชาลส์ (1974: 784-A) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่านักเรียนที่มีอายุน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุมากกว่า และผลการศึกษาของ เฮอร์เบิร์ต ไรท์แซนด์ (1965:

6e-72) กับ สตราเบล (Strable 1935: 581-584) พบว่า อายุในตอนสอบ เข้าได้รับการพิจารณาว่าเป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการศึกษาอย่างหนึ่ง

จिनอท์ เลทท์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis 1981: 1508-A) ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาอินเดียนอเมริกันออกจากมหาวิทยาลัยกลางคืน และสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนอร์ธ คาโรไลนา ในระหว่างปี ค.ศ.1970-1979 พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ด้านอายุ จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบ เกรดเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี เช่นเดียวกับ วอร์ชิงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant 1971: 7-10) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบของการสำเร็จการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยยูทาห์ ผลการวิจัยพบว่า เกรดเฉลี่ยในมหาวิทยาลัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นตัวแปรที่สัมพันธ์และมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน อัลเบิร์ต ยูจีน จอห์นสัน (Albert Eugene Johnson 1981: 569A-570A) ศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เลื่อนชั้นไปเรียนชั้นปีที่ 2 กลุ่มที่สมัครใจออกจากมหาวิทยาลัย และกลุ่มที่ออกจากมหาวิทยาลัยเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำ พบว่า เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่สามารถใช้ในการทำนายที่ดีที่สุด และจำแนกนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ออกจากกัน

สำหรับสถานภาพส่วนตัว ด้านลักษณะการมาศึกษาต่อนั้น จากการวิจัยของ ศศิธร แม้นสงวน (2523: 59-60) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังของบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ พบว่า ลักษณะการมาศึกษาของบัณฑิตในคณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นันทนา รัตนอาภา (2525: 118) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลา และหลังกำหนด เวลาของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ลักษณะการมาศึกษาในระดับปริญญาโท มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลา ส่วนใหญ่มาศึกษาโดยลาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษา ในขณะที่กลุ่มที่สำเร็จหลังกำหนด เวลาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มาศึกษาในขณะที่ยังทำงานประจำอยู่ โดยไม่ได้ลาศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาหรือลามาศึกษาเฉพาะ เนื้อหาวิชาครบหมดแล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523: 197) ที่พบว่า นิสิตที่สามารถ

ทำวิทยานิพนธ์เสร็จและสำเร็จการศึกษาได้ทันเวลานั้น ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 73 ไม่ได้ทำงานเลย ในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์มีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่ทำงานประจำไปพร้อม ๆ กับการทำวิทยานิพนธ์

การปรับตัวด้านการเรียน

สิ่งสำคัญที่มีผลเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอีกอย่างหนึ่งก็คือ การปรับตัวด้านการเรียน สุภาพรพรหม โคตรจรัส (2524: 193) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสำรวจปัญหาของนิสิตนักศึกษา ซึ่งตัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหามุนนีย์ ฟอรัมซี ปรากฏว่า ปัญหาที่ควรแก่การสนใจ เป็นอันดับแรกคือ ปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียนนิสิตถึงร้อยละ 89 เห็นว่าตนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดีในบางวิชา และไม่ได้ใช้เวลาทบทวนหนังสือหรือศึกษาค้นคว้าเพียงพอ ร้อยละ 85 ที่เสียสมาธิได้ง่าย ไม่ค่อยมีสมาธิ และร้อยละ 75 ถึงร้อยละ 78 ไม่เคยวางแผนการเรียนหรือการทำงานใด ๆ ล่วงหน้า หรือวางแผนได้ไม่ดีและจากการให้บริการให้คำปรึกษาที่ศูนย์แนะแนว ภาคจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2517-2519 (สุภาพรพรหม โคตรจรัส 2524: 22) พบว่า นิสิตที่มารับบริการให้คำปรึกษา ร้อยละ 36.78 มีปัญหาการปรับตัวทางการเรียน ได้แก่ ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ขาดสมาธิ ต้องการปรับปรุงนิสัยและทักษะทางการเรียน

วรรณภา ปุณฺณโชติ และวัชรวิ ททรัพย์มี (2527: 295) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยและการให้บริการคำปรึกษาแนะแนว พบว่า ปัญหาของนิสิตนักศึกษารวม 10 มหาวิทยาลัย ร้อยละ 7 มีปัญหามากในด้านการเงิน ร้อยละ 16 มีปัญหามากในด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน ร้อยละ 15 มีปัญหามากในด้านบ้านและครอบครัว และร้อยละ 25 มีปัญหามากในด้านการปรับตัวด้านการเรียน นอกจากนี้นิสิตนักศึกษาที่เรียนเกินกำหนดเวลามีปัญหามากกว่าผู้ที่สำเร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีนัยสำคัญในด้านการเงิน อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และการปรับตัวด้านการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิราสา เอ็ม มิลเลอร์ (Therasa M. Miller 1979: 9-11) ที่ได้ทำการศึกษาบริการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัยที่เลือกมาศึกษาจากรัฐนิวยอร์ก นิวเจอร์ซีย์ และคอนเนตทิคัท ในปี ค.ศ. 1977 ผลปรากฏว่า ปัญหาอันดับ 1 ของนิสิตคือปัญหาด้านการเรียน และผลการวิจัยของนันทนา รัตนอาภา (2525: 118) ที่พบว่า นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา มีปัญหาส่วนตัวมากกว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาอย่างมีนัยสำคัญในหมวดการปรับตัวด้านการเรียน

อรพินท์ ชูชม (2522: 93) ได้ศึกษาพบว่า พื้นความรู้เดิม ทักษะทางการเรียนด้าน

การแบ่งเวลาในการศึกษา ด้านทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการเรียน (รวม) มีความสัมพันธ์
ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โปรแกรมวิทย์-คณิต

สมศักดิ์ ประจจะเนย์ (2506: 59-62) ได้ดัดแปลงแบบสำรวจปัญหา มโน
ฟอร์มิ เพื่อศึกษาปัญหา เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและแผนการในอนาคตของนักศึกษาประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2505 พบว่า นักศึกษา
ส่วนมากกลัวไม่มีงานทำ เมื่อเรียนสำเร็จ มีความรู้พื้นฐานไม่พอ มีความลำบากในการพูดหน้าชั้น
บริการของห้องสมุดไม่ดี และไม่มีสมาธิในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมัลลิกา จิตรสุข
(2508: 65-67) ที่ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยครู
อุดรธานี ปีการศึกษา 2507 พบว่า นักศึกษามีปัญหา เรื่องมีความรู้พื้นฐานต่ำในบางวิชา สัมบทเรียน
ที่เรียนมาแล้ว ขาดสมาธิในการเรียน และไม่ทราบวิธีเรียนที่ดี ต่อมา สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
(2523: 117-131) ได้ทำการเปรียบเทียบลักษณะและระดับปัญหาของการบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์
จากผลการวิจัย พบว่า ในทัศนะของคณาจารย์บัณฑิตศึกษา มีความเห็นว่า นิสิตมีพื้นฐานความรู้ทาง
วิชาการไม่ดี ขาดทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่มีเวลาและสมาธิ

จันอัทท์, เลกซ์ เดนนีส (Jeanotte, Leigh Dennis 1981: 1508-A) ได้ทำการ
วิจัยพบว่า นักศึกษาอินเดียอเมริกันที่ออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน และที่สำเร็จการศึกษาจาก
มหาวิทยาลัย นอร์ท ดาโกตา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้านอัตราจำนวนชั่วโมงในแต่ละ
ภาคเรียน วิธีเรียน สถานที่ศึกษาค้นคว้า และจำนวนเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้อง
กับความเห็นของแมคคอกซ์ (Moddcox 1963: 2) ที่ว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความ
สามารถของบุคคลและการทำงานอย่างจริงจัง เท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพ
ด้วย

ฮุสตัน (Houston 1971: 157-165) ได้ศึกษางานวิจัย เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวของนิสิต
นักศึกษา และสรุปว่า ปัญหาทางด้าน การเรียน เป็นปัญหาที่นิสิตส่วนใหญ่ประสบมากที่สุด

อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง

คนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำมีความแตกต่างกัน
ในสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่ได้รับ จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบและตีความหมายสิ่งแวดล้อมตามความ
รู้สึกนึกคิดของคนนำ เข้ามา เป็นความคิดเห็น เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งอาจจะถูกต้องตามความเป็นจริง
หรือไม่ถูกต้องก็ได้ การไม่รู้จักตนเองตามความเป็นจริงหรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไม่ถูกต้อง
มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เช่น ผลการวิจัยของ Osler (1954: 115-121) ที่แสดงว่า

การไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้นอาจจะเกิดจากผลที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าตนเองประสบความล้มเหลว

มีการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและทัศนคติต่อการเรียนหรือโรงเรียนเป็นจำนวนมาก การศึกษาที่น่าสนใจ ได้แก่ โครงการศึกษาผู้ที่มีความสามารถสูงของมหาวิทยาลัยโกลด์เบอรี่ (Goldbery, 1960) ซึ่งพบว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถ มีความนึกคิดเกี่ยวกับงานน้อยกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสอดคล้องกับความสามารถอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการทำงานได้ด้วยตนเองโดยอิสระ ความเชื่อมั่นในตนเอง การทำงานที่ต้องรับผิดชอบ การตัดสินใจ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเทอร์แมน (Terzan and Oden, 1947) ที่ทำการศึกษาผู้ที่มีพรสวรรค์ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในระดับสูงและระดับต่ำ ซึ่งพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตระดับต่ำขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความพากเพียรพยายาม ขาดความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย และขาดความมั่นคงทางอารมณ์

คอฟฟี่ (Coffee 1968, อ้างถึงใน วัฒนา พุ่มเล็ก 2512: 14) ทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียน โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม นักเรียนที่มีอยู่ในกลุ่มสูง เป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียน นักเรียนที่มีอยู่ในกลุ่มต่ำ เป็นนักเรียนที่ไม่มีความสามารถในการเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ไม่ดีน้อยกว่า และมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นจุดคิดมากกว่า และในปีเดียวกัน อาภา ถนัดช่าง (2511: 61-63) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อการเรียนไม่สำเร็จของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา ปีการศึกษา 2509 ผลปรากฏว่า นิสิตกลุ่มที่เรียนไม่สำเร็จมีความวิตกกังวลใจ เรื่องผลการเรียนและการเรียนต่อมากกว่านิสิตกลุ่มที่เรียนสำเร็จ

ในปีต่อมา คาน (Khan 1969: 216-221) ทำนายนการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านอารมณ์ (Affective Factors) กับความสำเร็จในการเรียนโดยพบองค์ประกอบหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ คือ ทัศนคติต่อครู ความสนใจวิชาการ นิสัยในการเรียน ความวิตกกังวล ความต้องการความสำเร็จ และแรงจูงใจทางวิชาการ นอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่พบว่า กว่าร้อยละ 50 ของนิสิตที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและไปรับบริการทางสุขภาพจิตจากจิตแพทย์ หรืออาจารย์แนะแนว

(Blaine and McArthur 1961.) ประสบปัญหาที่มีต่อผลการเรียนซึ่งได้แก่ มีความวิตกกังวล ซึมเศร้า กลัวความล้มเหลว ขาดแรงจูงใจและมีความรู้สึกด้อย ส่วนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากการให้บริการให้คำปรึกษาที่ศูนย์แนะแนวภาคจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2517-2519 (สุภาพรรณ โคตรจรัส 2524: 22) พบว่า นิสิตที่มารับบริการให้คำปรึกษา ร้อยละ 41.38 มีปัญหาด้านส่วนตัวและสังคม ได้แก่ มีปัญหาการปรับตัวทางอารมณ์ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง วิตกกังวล ตั้งความหวังไว้มากเกินไปเกินกว่าความสามารถที่แท้จริง รวมถึงการไม่มีเพื่อน ชอบอยู่คนเดียว และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา การปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของสุภาพรรณ โคตรจรัส (2524: 193) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 86 กังวลเกี่ยวกับการสอบ และร้อยละ 76 กลัวความล้มเหลวและกลัวสอบตก

ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง ความต้องการความสำเร็จ ความกลัวสอบตก และกลัวความล้มเหลว เหล่านี้ล้วนเกิดจากอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองทั้งสิ้น นันทนารัตนอาภา (2525: 118) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตที่สำเร็จหลังกำหนดเวลา มักจะมีปัญหาด้านตัวในหมวดปัญหาด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองมากกว่านิสิตที่สำเร็จตามกำหนดเวลา

ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ (Thesis) เป็นเอกสารหรือข้อเขียนทางวิชาการที่นิสิตจัดเตรียมขึ้นจากผลการวิจัย ถือว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงและใกล้ชิดกับการวิจัย มหาวิทยาลัยบางแห่งบังคับให้นิสิตมหาบัณฑิต เขียนวิทยานิพนธ์ เพราะถือว่าเป็นผลงานสำคัญที่แสดงถึงความรู้รอบและรู้สึกของผู้เรียนในสาขาวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นให้เห็นความสามารถในการเป็นนักวิจัย เพราะถือว่าวิชาทฤษฎีและวิธีการวิจัย เป็นหลักการและเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และเป็นจุดสำคัญที่จะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มต่อจากสิ่งที่ตนได้ค้นคว้ามาอย่างลึกซึ้ง (อำไพ สุจริตกุล 2523: 144)

ประกาศน์ อวยชัย (2522: 5-6) กล่าวว่า เรื่องเกี่ยวกับการทำเอกสารวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์เป็นปัญหาแก่นิสิตนักศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ผู้ที่ศึกษาในชั้นบัณฑิตศึกษานี้ต้องประสบต่อความเดือดร้อนในเรื่องของความขาดแคลนท่านคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมในการทำวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ ซึ่งทำให้นักศึกษาเป็นจำนวนมากต้องเลิกล้มการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ เพราะท้อใจและหมดกำลังใจนั่นเอง นอกจากนี้นักศึกษาเป็น

จำนวนไม่น้อยไม่สามารถจะทำการวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์ให้ทันตามกำหนดเวลา และต้องสิ้นสภาพการเป็นนักศึกษาในชั้นบัณฑิตศึกษา ก็เป็นจำนวนไม่น้อย

เพ็ญศิริ ด้านชนะ (2524: 68-69) ได้ประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า อัตราส่วนความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาโดยเฉลี่ยของผู้รับทุนมีค่ามากกว่า 0 แสดงถึงความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาอื่น เนื่องจากการออกก่อนสำเร็จการศึกษาของผู้ได้รับทุน เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาพบว่า ผู้รับทุนไม่สำเร็จการศึกษามากกว่าพันสภาพการเป็นนิสิต เนื่องจากทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จตามกำหนดเวลา และสาเหตุนี้ก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพทางการศึกษาของผู้รับทุนการศึกษามีค่าต่ำ เพราะผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์มากจึงไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในกำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตรได้

จากการให้สัมภาษณ์ของนิสิตบัณฑิต 33 ราย ที่มารับบริการจากโครงการให้คำปรึกษาด้านการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ของแผนกวิจัยการศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2520 พบว่า นิสิตบัณฑิตส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์ มีทัศนคติไม่ดีต่อการทำวิทยานิพนธ์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนवासี (2523: 193-215) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพของการทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่าร้อยละ 73.53 ของกลุ่มตัวอย่างนิสิต ให้สัมภาษณ์ว่า หัวข้อที่ทำวิทยานิพนธ์นั้นตรงกับความสนใจของตนเอง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 26.47 ให้สัมภาษณ์ว่า หัวข้อเหล่านั้นไม่ตรงกับความสนใจหรือไม่เคยสนใจมาก่อนเลย ในด้านการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ นิสิตร้อยละ 85 ได้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์เฉพาะบางขั้นตอนเท่านั้น ปัญหาที่นิสิตประสบร่วมกันมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูล รองลงมาได้แก่ การเก็บข้อมูล และการเขียนวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ สำหรับด้านการพิมพ์วิทยานิพนธ์นั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56 ได้นำวิทยานิพนธ์ไปให้สำนักพิมพ์เอกชน เป็นผู้จัดพิมพ์ให้ ปัญหาในการพิมพ์ที่นิสิตประสบคือ พิมพ์ผิด ทาคนพิมพ์ยาก และไม่ตรงเวลา ส่วนระยะเวลาที่นิสิตใช้ในการทำวิทยานิพนธ์นั้น กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์เสร็จทันเวลา ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 5 เดือนครึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนา รัตนอาภา (2526: 117) นิสิตใช้เวลาส่วนใหญ่ในการค้นคว้าวรรณคดีหรืองานเขียนที่เกี่ยวข้อง การเขียนวิทยานิพนธ์ และการพิมพ์วิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ การเก็บข้อมูล การอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ สำหรับเหตุผลที่นิสิตไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์เสร็จทันเวลาใน 1 ภาคการศึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า เพราะนิสิตทำงานประจำจึงไม่มีเวลาทำวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ การเสียเวลาหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ มีปัญหาทาง

สถิติและหลักการวิจัย

จากการสัมมนาปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมัธยมศึกษา และการบริหารการวิจัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะวิศวกรรมศาสตร์ 2522: 42) ในเรื่องปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ระดับมัธยมศึกษา พบว่า นิสิตขาดความเอาใจใส่ในการทำวิทยานิพนธ์ ไม่มาพบอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ ขาดทุนทรัพย์เพื่อการวิจัยและอุปกรณ์วิจัยที่มีประสิทธิภาพสูง อาจารย์ที่พร้อมจะดำเนินการชั้นมัศึกษามีน้อย ทำให้ขาดหัวข้อวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังได้ศึกษาถึงสาเหตุที่จบการศึกษาช้าของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2523-2526 (2527: 12) พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ นิสิตจบการศึกษาช้า คือ ไม่มีเวลาทำวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ ใช้เวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์มาก และมีปัญหาในการเก็บข้อมูล

ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยทั่ว ๆ ไป ตามความเห็นที่ โนลส์ (Knowles 1977 อ้างถึงใน พรหมภา ธรรมวิรัช 2528: 10) กล่าวไว้สรุปได้ว่า หน้าที่ ความรับผิดชอบของคณาจารย์นั้นกว้างขวางและแตกต่างกันออกไป แต่หน้าที่โดยทั่ว ๆ ไปก็คือ การสอน การวิจัย การให้บริการสาธารณะ การพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้า และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา สรุปได้ว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว นอกจากหน้าที่การสอน การวิจัย แล้วยังมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ซึ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการทำวิทยานิพนธ์ เพราะ เป็นการช่วยเหลือ นิสิตในการแนะแนวทางในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในกรณีที่นิสิตประสบปัญหาและไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องพบกันอย่างสม่ำเสมอ มีทัศนคติที่ดี และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาโดยเร็ว

จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกันของ จินตนา มาพวง (2520: 59-60) และจรรยา สิงคณิกา (2520: 85-93) พบว่าประสิทธิผลในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต กล่าวคืออาจารย์ต้องให้ความเป็นกันเองกับนิสิต มีทัศนคติที่ดีต่อนิสิต ส่งเสริมและยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิตซึ่งสอดคล้องกับ อำไพ สุจริตกุล (2523: 146) ที่กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตมัธยมศึกษา กับอาจารย์ โดยการให้คำแนะนำปรึกษา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์

จะช่วยเพิ่มคุณภาพของนักศึกษาในด้านความคิด ความเป็นอิสระทางวิชาการ ตลอดจนความมั่นใจ ในภูมิปัญญาของตนเองและจะเป็นพลังส่วนหนึ่งที่จะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจแก่นักศึกษาในการก้าว ขึ้นเป็นนักวิชาการชั้นสูง นอกจากนี้ วิจิตร ลินสิริ (2521: 5) ยังได้กล่าวว่าการส่งเสริมสัมพันธภาพ ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์จะนำไปสู่การสร้างอารมณ์ที่มั่นคง มีเหตุผล ภูมิภาวะสร้างสันติภาพ และความก้าวหน้าในชุมชนได้

รอดนีย์ ที ฮาร์ทเน็ต (Rodney T. Hartnett) อ้างถึงใน สุนีย์ ช่างเจริญ 2527: 7) กล่าวว่า จากการศึกษาวิจัยบัณฑิตศึกษาพบว่า ผู้คนทั้งหลายเข้าใจกันว่านิสิตนักศึกษาเหล่านี้ มีความพร้อมถึงวุฒิภาพแล้วเป็นความเข้าใจผิดที่จริงนิสิต เหล่านี้ต้องการที่พึ่งทางใจมาก ศาสตราจารย์ ฮาร์ทเน็ต พบว่า ประสิทธิภาพของการศึกษาของนิสิต เหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่างตัวเขากับอาจารย์ที่ควบคุมดูแลเขาอยู่ เป็นประการแรกทีเดียว

วิลเลียม ดี มาร์ตินสัน (William D. Martinson 1960: 39-41) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีเวลาพอในการที่จะให้นักศึกษา เข้าพบ มาร์ตินสันได้เน้นว่าการมีเวลา ให้พบนั้นมีได้หมายความว่าว่างจากงานประจำอื่นใดเท่านั้น แต่หมายถึงความพร้อมที่จะให้ พบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาให้แน่นอนและก็ควรคำนึงถึงความสะดวกของนักศึกษาด้วย

จินอท์, เลกซ์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis 1981: .1508-A) ได้ ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาอินเดียนอเมริกัน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ออกจากมหาวิทยาลัยกลางคืน และกลุ่มสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนอร์ท คาโรไลนา พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความ แตกต่างกันในด้านความช่วยเหลือจากอาจารย์

พรทิพย์ ทิพย์พิช (2527: 69) ได้ทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับระยะเวลาที่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ของข้าราชการครูกรมสามัญศึกษาซึ่งได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อเต็ม ระยะเวลา ระหว่างปีการศึกษา 2521-2523 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 4 สถาบันการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่า ตัวแปรปัญหาความเอาใจใส่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นตัวแปร ที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ใน 3 สถาบันการศึกษา และยังให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกสูงด้วย

จากผลการวิเคราะห์ความเห็นที่มีต่อการจัดบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522: 157) ในด้านการวิจัยและวิทยานิพนธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความ เห็น

ว่า อาจารย์ควรมีความรู้ความสามารถในการวิจัยมากกว่าที่เป็นอยู่ การให้คำปรึกษาในด้านการทำวิทยานิพนธ์ควรมีคุณภาพสูงกว่านี้ และควรมีอาจารย์ควบคุมปริญญาโทมากกว่า เท่าที่เป็นอยู่

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับสภาพของการทำวิทยานิพนธ์ของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนवासี (2523: 193-215) พบว่าในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์มีความเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับ เวลาที่จะให้คำปรึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะอาจารย์ต้องทำหน้าที่สอนโดยเฉลี่ย 8 หน่วยกิตต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติภาระกิจด้านอื่น ๆ อีก เช่น ด้านการบริหาร การวิจัย การให้บริการสาธารณสุข ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้า และเนื่องจากจำนวนนิสิตมากเกินไปไม่เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ จึงทำให้อาจารย์บางท่านต้องรับ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลายคนจนไม่สามารถแบ่งเวลาให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิตได้ทั่วถึง (อำไพ สุจริตกุล 2523: 145) ในทัศนะของนิสิต เสนอแนะสอดคล้องกับปัญหาที่อาจารย์ประสบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดเวลาให้นิสิตพบอย่างเพียงพอ นอกจากนี้นิสิตยังเห็นว่า อาจารย์ขาดความรู้ที่ตรงกับหัวข้อวิจัยอีกด้วย และจากการประชุมสัมมนาปัญหาและแนวทางส่งเสริมการบัณฑิตศึกษา และการบริหารการวิจัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะวิศวกรรมศาสตร์ 2522: 77-84) ก็ได้ผลสรุปในลักษณะเดียวกันว่า ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตยังต่ำกว่าเป้าหมาย เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ การให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มักจะมีงานมากเกินไป ไม่มีเวลาให้นักศึกษา โดยเฉพาะตอนตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตไม่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่มากกว่านี้ ควรจะมีอาจารย์รับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะที่เป็นอยู่นิสิต เรียนรายวิชาครบแล้วแต่ไม่สามารถหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ทำให้ เวลาสูญเปล่า

ปัญหาด้านการเงินและการรับผิดชอบในครอบครัว

การที่ต้องมีการรับผิดชอบภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินหรือการทำงาน อันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ก็เป็นปัญหาที่สำคัญที่มีส่วนกำหนดความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2522: 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร กับผู้ที่สำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรในมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหามุนีผลปรากฏว่า นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของ

หลักสูตร มีปัญหาส่วนตัวมากกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา ในด้านการเงิน บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว

ดี เซนา (De Sena 1966: 351-355) ใช้แบบสำรวจปัญหามุนนีย์ สำหรับนิสิตนักศึกษาศึกษาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพนซิลวาเนีย ระหว่างนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ต่ำกว่า และสอดคล้องกับความสามารถพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถมีปัญหาน้อยกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าความสามารถในด้านการเงิน สภาพที่อยู่อาศัย และการหารายได้ ต่อมา มอนต์โกเมอรี (Montgomery 1970: 1578-A) ได้ศึกษาความแตกต่างในด้านที่ไม่ใช่ลักษณะทางเพศว่าปัญหาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีอัตราการเสี่ยงต่อความสำเร็จทางการเรียนสูง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ประสบและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน โดยใช้แบบสำรวจปัญหามุนนีย์ แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติทางการเรียน (SSHA) แบบทดสอบความสามารถในการฟัง และแบบสอบถามประวัติ ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่ประสบความสำเร็จในการเรียน มีปัญหาด้านการเงิน สภาพความเป็นอยู่ และการหารายได้มากกว่านิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน

ในปี ค.ศ. 1980 ซูซาน แพตตริเซีย มาตินสัน (Susan Patricia Martinson 1980: 127-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างนักศึกษาปีที่ 1 ที่ออกกลางคันกับนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยแคนซัส พบว่า ปัญหาเรื่องการเงินเป็นสาเหตุแรกของการออกกลางคัน จินอท์, เลกซ์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis 1981: 1508-A) พบว่านักศึกษาอินเดียนอเมริกันที่ออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน และที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนอร์ธ ดาโกตา มีความแตกต่างกันในด้านการได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน การรับรองในด้านการช่วยเหลือด้านการเงินและการจ่ายเงินและรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จทางการศึกษา อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบจากตัวผู้เรียนเอง เช่น อายุ คะแนนผลสัมฤทธิ์ในระดับที่ผ่านมา องค์ประกอบจากสภาพทางครอบครัว องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสุขภาพการศึกษาและสิ่งแวดล้อม และปัญหาที่ผู้เรียนประสบซึ่งจะแตกต่างกันไปตามระดับของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาของมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น่าจะเป็นตัวแปรที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากตัวแปรตามที่กล่าวมาข้างต้นตามสาเหตุที่ค้นพบ เฉพาะกลุ่ม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้อาศัย เป็นแนวทางในการศึกษา เกี่ยวกับตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้ใช้ เวลาต่ำสุดและสูงสุดของหลักสูตรในการสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย